Administracinio nusižengimo byla Nr. II-1-671/2025

Teisminio proceso Nr. 4-70-3-00173-2022-1

Procesinio sprendimo kategorijos: 12.6.2; 21.10.4

TELŠIŲ APYLINKĖS TEISMAS

N U T A R I M A S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2025 m. vasario 10 d.

Telšiai

Telšių apylinkės teismo Telšių rūmų teisėja Audronė Alčauskienė,

sekretoriaujant Ingai Janušauskienei,

dalyvaujant pareiškėjai, administracinėn atsakomybėn patrauktam asmeniui V. B., jos atstovui advokato padėjėjui Giedriui Vitkauskiui,

skundžiamą nutarimą priėmusios institucijos Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Teisės departamento Panevėžio administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus atstovui Virginijui Kerui,

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo pareiškėjos V. B. skundą dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2022 m. rugpjūčio 8 d. nutarimo administracinio nusižengimo byloje Nr. ROIK 22171839974, panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė :

administracinėn atsakomybėn patrauktas asmuo V. B. pateikė skundą, kuriame nurodė, jog 2022 m. rugpjūčio 8 d. priimtas nutarimas Nr. AM-AAD-ANR_N-3812-2022 administracinio nusižengimo byloje, kuriuo pareiškėjai paskirta 650 Eur bauda pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau ir ANK) 241 straipsnio 2 dalį, remiantis patikrinimo aktu Nr. (7.3)-PA-7857, kuriuo nustatyta, kad mokesčių mokėtojas, vykdydamas išteklių gavybą iš (duomenys neskelbtini) smėlio ir žvyro telkinio 2020 metų IV ketvirčio deklaracijoje pateikė klaidingus duomenis, nes 2020 m. IV ketvirtyje nedeklaravo 3359,14 m3 išgautų valstybinių gamtos

išteklių. Taip pažeidė Lietuvos Respublikos Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo 7 straipsnio 2 ir 4 dalis ir Lietuvos Respublikos Mokesčių administravimo įstatymo 40 straipsnio 1 dalį.

Pareiškėja su nutarimu nesutinka, nurodė, jog Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, atlikęs Uždarosios akcinės bendrovės „(duomenys neskelbtini)“ (toliau ir Bendrovė) patikrinimą, surašė 2021 m. gruodžio 20 d. patikrinimo aktą Nr. (7.3)-PA-7857, kuriuo konstatavo, jog įmonė 2020 metais iš (duomenys neskelbtini) smėlio ir žvyro telkinio išgavo 6659,14 kub. m. valstybinių gamtos išteklių ir jų nedeklaravo 2020 m. IV ketvirtyje. Šį aktą patvirtino 2022 m. kovo 28 d. sprendimu Nr. AS-45 „Dėl patikrinimo akto tvirtinimo“ (toliau – ir Sprendimas).

Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos (toliau ir Departamentas) iš (duomenys neskelbtini) telkinio išgautą ir deklaruotą išteklių kiekį už 2020 metus įvertino pagal Bendrovės karjero ataskaitas (pardavimų duomenis pagal išrašytas sąskaitas faktūras, Mokesčio už naudingąsias iškasenas, vandenį ir statybinį gruntą deklaracijas KIT708 bei markšeiderinį planą). Atkreiptina, jog Bendrovės pardavimų duomenys neatstpindi iškasimų iš karjero. Markšeiderinis planas yra vienintelis dokumentas, kuriuo apskaičiuojamas išgautų gamtos išteklių kiekio pokytis per ataskaitinį laikotarpį ir kuris užtikrina išgautų gamtos išteklių apskaitą per ataskaitinį laikotarpį. (duomenys neskelbtini) smėlio ir žvyro telkinio markšeiderinis planas buvo parengtas 2020 m. lapkričio 24 d. už laikotarpį nuo 2015 m. lapkričio 30 d. iki 2020 m. lapkričio 24 d. Per minėtą laikotarpį Bendrovė iš telkinio išgavo 20759 kub.m smėlio ir 13071 kub.m žvyro (bendras išgautas išteklių kiekis – 33830 kub. m). Sprendime ir Patikrinimo akte nurodomi markšeiderinio plano apskaitos duomenys, kurie sudaro 39569,74 kub. m. Atkreiptinas dėmesys, kad atliktų markšeiderinių matavimų data nesutampa su Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatyme (toliau – MUVGIĮ) numatytu mokestiniu laikotarpiu, tai yra kalendoriniu ketvirčiu. Departamentas, vertindamas markšeiderinio plano apskaitos duomenis, taikė skaičiavimo metodiką, kuria buvo koreguojami markšeiderinių matavimų duomenys. Departamentas prie pagal markšeiderinius matavimus apskaičiuoto išgauto išteklių kiekio 33830 kub. m. pridėjo parduotos produkcijos kiekį (5739,74 kub. m), gautą iš Bendrovės 2020 m. IV ketvirčio pardavimų dokumentų per laikotarpį nuo 2020 m. lapkričio 24 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., tokiu būdu gaudama 39569,74 kub. m iškasimą. Bendrovė per 2020 metus pardavė 29363,6 kub. m smėlio ir žvyro, mokesčius valstybei sumokėjo už 36000 kub. m smėlio ir žvyro. Pareiškėjos lentelėje pateikti duomenys parodo kaip pardavimų duomenys gali skirtis nuo išgauto išteklių kiekio (gautas skirtumas 6634,4 kub. m). Bendrovė Kietųjų naudingųjų iškasenų išteklių kasybos (išskyrus durpių išteklius) 2 KN ataskaitose už 2020 metus deklaravo 36 tūkst. kub. m iškasimą. Bendrovės nuomone, atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, pagrįstai galima teigti, kad Bendrovė sumokėjo mokesčius už visą iš (duomenys neskelbtini) smėlio ir žvyro telkinio išgautą išteklių kiekį, o Sprendimu patvirtinti Patikrinimo akto duomenys įvertinti neteisingai, klaidingai. Prašė panaikinti skundžiamą nutarimą ir administracinę teiseną pareiškėjos atžvilgiu nutraukti (b. l. 3-5).

Teismo posėdžio metu pareiškėja ir pareiškėjos atstovas palaikė skundą. Pareiškėjos atstovas, įvertinęs administracinio nusižengimo medžiagą, skundo argumentus ir 2024 m. gruodžio 17 d. Regiono administracinio teismo sprendimą, prašė skundą tenkinti ir priteisti pareiškėjai patirtas proceso išlaidas.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Teisės departamento Panevėžio administracinių bylų nagrinėjimo skyrius su skundu nesutiko, pateikė atsiliepimą į skundą. Atsiliepime nurodė, jog departamento Klaipėdos apskaitos ir mokesčių kontrolės pareigūnai 2021 m. gruodžio 20 d. atliko uždarosios akcinės bendrovės “(duomenys neskelbtini”, kurios vadovė yra V. B., patikrinimą, kurio tikslas mokesčio už gautus valstybinius gamtos išteklius apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo planinis teminis patikrinimas už 2018, 2019, 2020 metus. Patikrinimo metu

nustatyta, jog Lietuvos geologijos tarnyba Bendrovei 2019 m. gruodžio 30 d. išdavė leidimą Nr. KN-19-56 naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes, kuriuo Bendrovei leista naudoti (duomenys neskelbtini) telkinio smėlio ir žvyro išteklių dalį pagal pridedamas sutarties sąlygas. Patikrinimo metu Bendrovė pateikė (duomenys neskelbtini) telkinio merkšeiderinį planą (apskaitomas laikotarpis nuo 2015-11-30 iki 2020-11-24), apskaitos dokumentus. Išgauti valstybiniai gamtos ištekliai apskaičiuojami markšeideriniais apmatavimais, kurie patvirtina kiek buvo išgauta išteklių per ataskaitinį laikotarpį. Pagal Bendrovės pateiktą markšeiderinį planą ir apskaitos dokumentus I ketv. nedeklaruota 210,6 kub. m. ir IV ketv. 3359,14 kub. m., viso per 2020 metus nuo 2020-01-01 iki 2020-11-24 išgavo 33830 kub.m. ir nuo 2020-11-25 iki 2020-12-31 išgavo 5739,74 kub. m., viso išgavo 39569,74 kub. m. valstybinių gamtos išteklių (deklaravo tik 36000 kub. m.). Po atlikto patikrinimo 2021 m. gruodžio 20 d. buvo surašytas patikrinimo aktas Nr. (7.3)-PA-7857 bei Sprendimu Nr. AD-45 patvirtintas paminėtas patikrinimo aktas, kuriais remiantis buvo apskaičiuotas ir nustatytas 2020 m. IV ketvirtyje nedeklaruotas 3359,14 kub. m. išgautų valstybinių išteklių kiekis (b. l. 15-16).

Teismo posėdžio metu Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Teisės departamento Panevėžio administracinių bylų nagrinėjimo skyriaus atstovas su skundu sutiko. Nurodė, jog atsižvelgiant į tai, jog 2024 m. gruodžio 17 d. Regiono administracinio teismo sprendimu yra panaikintas Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2022 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. AS-45 dėl patikrinimo akto patvirtinimo, sutinka, kad būtų panaikintas skundžiamas nutarimas.

Skundas tenkintinas.

Pagal 641 straipsnį teismas, nagrinėdamas bylą dėl skundo dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje, patikrina institucijos priimto nutarimo teisėtumą ir pagrįstumą. Nutarimas laikomas pagrįstu, kai išaiškintos faktinės aplinkybės, kurių buvimą įstatymas sieja su administracine atsakomybe. Nutarimas laikomas teisėtu, kai administracinio nusižengimo byla išnagrinėta ir nuobauda paskirta pagal įstatymus ir (ar) ją paskyrė institucija (pareigūnas), turinti teisę spręsti tos kategorijos bylas, buvo laikomasi nustatytos bylos nagrinėjimo ir administracinės nuobaudos skyrimo tvarkos.

Įrodymai administracinio nusižengimo byloje yra bet kurie įstatymų nustatyta tvarka surinkti faktiniai duomenys, kuriais remdamiesi administracinio nusižengimo tyrimą atliekantys pareigūnai nustato administracinio nusižengimo padarymo faktą ir aplinkybes, administracinėn atsakomybėn traukiamo asmens kaltę, atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes ir kitas aplinkybes, turinčias reikšmės bylai teisingai išnagrinėti (ANK 569 straipsnis).

Nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes turi būti įvertintas surinktų įrodymų pakankamumas, jų nuoseklumas, galimi jų prieštaravimai, logiškumas, atitinkamų duomenų nurodymo aplinkybės, įrodymų šaltinių patikimumas.

Remiantis administracinio nusižengimo bylos Nr. ROIK:22171839974 (Vokas, b. l. 14) duomenimis nustatyta, kad Aplinkos apsaugos departamento Klaipėdos apskaitos ir mokesčių kontrolės skyriaus pareigūnės 2021 m. gruodžio 20 d. atliko bendrovės “(duomenys neskelbtini)” planinį teminį patikrinimą, kurio tikslas mokesčio už išgautus valstybinius gamtos išteklius apskaičiavimo ir deklaravimo teisingumo patikrinimas už 2018, 2019, 2020 metus. Po atlikto mokestinio patikrinimo 2021 m. gruodžio 20 d. buvo surašytas patikrinimo aktas Nr. (7.3)-PA-7857.

Patikrinimo metu nustatyta, kad Lietuvos geologijos tarnyba Bendrovei 2019 m. gruodžio 30 d. išdavė leidimą Nr. KN-19-56 naudoti žemės gelmių išteklius ir ertmes, kuriuo Bendrovei leido naudoti (duomenys neskelbtini) telkinio (telkinio kodas (duomenys neskelbtini)) smėlio ir žvyro išteklių dalį pagal naudojimo sutarties sąlygas. Pareigūnės akte konstatavo, jog Bendrovė pateikė (duomenys neskelbtini) telkinio markšeiderinį planą (apskaitomas laikotarpis nuo 2015 m. lapkričio 30 d. iki 2020 m. lapkričio 24 d.), apskaitos dokumentus. Pagal Bendrovės pateiktą markšeiderinį planą ir apskaitos dokumentus, I ketv. nedeklaruota 210,6 m3 ir IV ketv. 3 359,14 m3. Viso per 2020 m. nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. lapkričio 24 d. išgavo 33 830 m3 ir nuo 2020 m. lapkričio 25 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. išgavo 5 739,74 m3, viso išgavo 39 569,74 m3 valstybinių gamtos išteklių (deklaravo tik 36 000 m3). Nusprendė, kad Bendrovė, deklaravusi 3 569,74 m3 gamtos išteklių mažiau, pažeidė MUVGIĮ 7 straipsnio 2 ir 4 dalis, nes nedeklaravo ir nesumokėjo mokesčio už visą per tą mokestinį laikotarpį išgautą gamtos išteklių kiekį (administracinio nusižengimo byla ROIK:22171839974, b. l. 20-26).

2022 m. kovo 28 d. Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos, vadovaujantis MAĮ 132 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Sprendimu Nr. AS-45 patvirtino 2021 m. gruodžio 20 d. patikrinimo aktą Nr. (7.3)-PA-7857 (administracinio nusižengimo byla ROIK:22171839974, b. l. 11-14), kurių pagrindu 2022 m. rugpjūčio 8 d. V. B. buvo surašytas nutarimas Nr. AM-AAD-ANR_N-3812-2022 ir paskirta nuobauda pagal ANK 241 straipsnio 2 dalį (administracinio nusižengimo byla ROIK:22171839974, b. l. 3-5).

Teismo posėdžio metu institucijos surašiusios skundžiamą nutarimą atstovas pripažino, jog skundžiamas nutarimas buvo priimtas, remiantis aplinkybėmims, nustatytomis 2021 m. gruodžio 20 d. patikrinimo aktu Nr. (7.3)-PA-7857 ir 2022 m. kovo 28 d. Sprendimu Nr. AS-45, kuriuo buvo patvirtintas 2021 m. gruodžio 20 d. patikrinimo aktas Nr. (7.3)-PA-7857.

Regiono administracinis teismas 2024 m. gruodžio 17 d. sprendimu panaikino Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos 2022 m. kovo 28 d. sprendimą Nr. AS-45 dėl patikrinimo akto patvirtinimo (b. l. 50-60). Teismas sprendime nurodė, jog Departamentas nepagrindė savo skaičiavimo, niekaip nepakomentavo Bendrovės rašytinėse pastabose nurodytų faktų, jų nepaneigė, nepagrindė, kad Bendrovės pateikti skaičiavimai yra neteisingi. Konstatavo, kad ginčijami Patikrinimo aktas ir Sprendimas (dalyje dėl (duomenys neskelbtini) smėlio ir žvyro telkinio) neatitinka išsamumo reikalavimo, nes ne visos reikšmingos faktinės aplinkybės buvo tinkamai įvertintos, priimant Sprendimą, Sprendimas neatitinka ir Viešojo administravimo įstatyme nustatytų motyvavimo ir pagrindimo reikalavimų. Paminėtas Regiono administracinio teismo 2024 m. gruodžio 17 d. sprendimas yra įsiteisėjęs, todėl vertintinas kaip įrodymas šioje byloje (ANK 569 straipsnio 4 dalis).

Įvertinus nustatytas aplinkybes konstatuotina, jog skundžiamas nutarimas yra teisiškai nepagrįstas faktinėmis aplinkybėmis (nutarime nurodytos faktinės aplinkybės paneigtos paminėtu Regiono administracinio teismo 2024 m. gruodžio 17 d. sprendimu), todėl darytina išvada, kad V. B. nepadarė veikos turinčios administracinio nusižengimo, numatyto ANK 241 straipsnio 2 dalyje, požymių (ANK 565 1 straipsnio 1 punktas).

Pareiškėjos skundas tenkintinas, 2022 m. rugpjūčio 8 d. Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nutarimas Nr. AM-AAD-ANR_N-3812-2022 panaikintinas, o administracinė teisena V. B. atžvilgiu nutrauktina (ANK 642 straipsnio 1 dalies 2 punktas).

Pareiškėjos atstovas pateikė prašymą priteisti bylinėjimosi išlaidas 380 Eur iš pralaimėjusios šalies ir pateikė pinigų priėmimo kvitą (b. l. 62-63).

ANK 666 straipsnyje nurodyta, kad administracinių nusižengimų bylų nagrinėjimo teisme išlaidoms atlyginti mutatis mutandis taikomos Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) nuostatos.

ANK 666 straipsnio 2 dalis numato, jog kai asmeniui administracinio nusižengimo teisena nutraukta pagal šio kodekso 5651 straipsnio 1 punktą, šio asmens išlaidos advokato ar advokato padėjėjo, kuris dalyvavo byloje kaip asmens įgaliotas atstovas, paslaugoms apmokėti atlyginamos iš valstybės, savivaldybės arba iš valstybės ar savivaldybės biudžetų neišlaikomo subjekto lėšų mutatis mutandis taikant Baudžiamojo proceso kodekso nuostatas (2023 05 11 įstatymo Nr. XIV-1947 redakcija). Tai reiškia, kad konstatavus, jog asmuo administracinėn atsakomybėn buvo patrauktas ir nubaustas nepagrįstai, toks asmuo turi teisę į advokatui ar advokato padėjėjui sumokėtų išlaidų atlyginimą (žr., pvz., Klaipėdos apygardos teismo 2022-03-16 nutartį administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-61-606/2022, nutarties 20–21 punktus; Kauno apygardos teismo 2021-12-22 nutartį administracinio nusižengimo byloje Nr. AN2-659-966/2021, nutarties 16 ir 17 punktus; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartį administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-7-5-303/2021).

Pareiškėja bylos proceso metu naudojosi advokato padėjėjo teisinėmis paslaugomis, patirtos išlaidos už teisines paslaugas nėra didelės, atitinka protingumo ir teisingumo principus bei rekomendacijas, todėl vadovaujantis paminėta ANK 666 straipsnio 2 dalies nuostata bei BPK 105 straipsnio 5 dalies nuostatomis, pareiškėjai V. B. iš valstybės priteistinos proceso išlaidos - 380 Eur (trys šimtai aštuoniasdešimt Eur).

Teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 642 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 6 dalimi,

n u t a r i a:

skundą tenkinti.

Panaikinti 2022 m. rugpjūčio 8 d. Aplinkos apsaugo departamento prie Aplinkos ministerijos nutarimą Nr. AM-AAD-ANR_N-3812-2022, administracinio nusižengimo byloje Nr. ROIK:22171839974 ir administracinio nusižengimo teiseną V. B. atžvilgiu nutraukti.

Priteisti V. B. iš valstybės proceso išlaidas 380 Eur (tris šimtus aštuoniasdešimt Eur).

Nutartis per 20 dienų nuo paskelbimo dienos apeliacine tvarka gali būti skundžiama Šiaulių apygardos teismui per nutartį priėmusį Telšių apylinkės teismą.

Teisėja Audronė Alčauskienė